LAUSUNTO 14.2.2024

Tehy ry
PL 10
00060 Tehy

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Viite HE 104/2023

Tehy ry:n lausunto hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä annettua lakia (452/2020 jäljempänä *ASA-laki*) siten, että lain soveltamisala laajenisi kattamaan lisääntymiselle vaaralliset tekijät.

Esityksessä ehdotetaan, että työnantajan tulisi pitää luetteloa myös lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä ja niille altistuvista työntekijöistä. Työnantajan tulisi säilyttää tiedot viisi vuotta viimeisen tiedon merkitsemisestä. Tietoja lisääntymiselle vaarallisille tekijöille altistuneista työntekijöistä ei ilmoitettaisi eteenpäin valtakunnalliseen ASA-rekisteriin. Lisäksi esityksessä ehdotetaan ASA-lakiin eräitä muita täsmennyksiä ja selkeytyksiä.

Tehy ry toteaa, että on tärkeä ja kannatettava lainsäädännöllisesti määrittää työnantajan velvollisuudesta pitää luetteloa myös lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä ja niille altistuvista työntekijöistä. Nyt ehdotetun muutoksen tarkoituksena on vahvistaa työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelua.

Syöpädirektiivissä on säädetty työnantajan velvoitteesta pitää luetteloa ja säilyttää altistuneiden työntekijöiden tietoja 40 vuoden ajan. Nyt luonnoksessa ehdotetaan, että työnantajan olisi pidettävä luetteloa lisääntymiselle vaarallisille aineille altistuvista työntekijöistä vähintään viisi vuotta.

Tehy ry katsoo, että luetteloa lisääntymiselle vaarallisille aineille altistuvista työntekijöistä on syytä säilyttää riittävän pitkän ajan, eikä viisi vuotta täytä tätä riittävyyttä. On tärkeää, että työntekijän oikeusturva tulee myös huomioiduksi.

Nykykäytännön mukaan tiedot syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista ja perimää vaurioittavista tekijöistä ja niille altistuneista työntekijöistä ilmoitetaan ASA-rekisteriin.

Esityksessä ehdotetaan, että tietoja lisääntymiselle vaarallisille tekijöille altistuneista työntekijöistä ei kuitenkaan ilmoitettaisi eteenpäin valtakunnalliseen ASA-rekisteriin. Kemikaalit voivat kuitenkin vahingoittaa myös miesten ja ei raskaana olevien naisten lisääntymisterveyttä.

Tehy ry katsoo, että ASA-rekisteriin tulee jatkossa ilmoittaa myös lisääntymiselle vaarallisille tekijöille altistuneista työntekijöistä. Työnantajat tekevät jo nyt ASA-rekisteriin ilmoituksen syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista ja perimää vaurioittavista tekijöistä altistuneet työntekijät, joten ilmoitusmenettely on työnantajalle tuttu. Tämä selkeyttäisi työpaikan ilmoitusmenettelyä kun, nyt lausuntoluonnoksessa esitetty tarve erilaisille ilmoitus- ja säilytyskäytännöille poistuisi.
Tämä selkeyttäisi myös tietojen mahdollista tutkimuskäyttöä, tietojen ollessa yhteneväisesti ASA-rekisterissä.

Helsingissä 14.2.2024

Millariikka Rytkönen
Puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Heli Kannisto, työelämäasiantuntija, Tehy ry, heli.kannisto@tehy.fi